Euroopan unionin osarahoittama

ETELÄ-POHJANMAAN liitto

SEAMK

Alavuden Kehitys Oy Yrityskehitys Fasadi

ISONKYRÖN KEHITYS

jpyp Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy

think BIG!

Työkaluja kasvuun ja kestävään kehitykseen

yrityksille ja yritysneuvojille

Tervetuloa tavoittelemaan kestävää kasvua!

Tässä oppaassa esitellään yrityksille ja aluekehittäjille viisi työkalua kasvuun ja kestävyyteen.

Työkalujen avulla voit kehittää sekä olemassa olevaa tai ideoida uutta liiketoimintaa.

Oppaasta löydät, mihin tarkoitukseen ja kenelle eri työkalut sopivat sekä ohjeet miten niitä käytetään.

Löydät oppaasta runsaasti
tutkimustietoa
kasvusta ja kestävyydestä sekä
hyödyllisiä linkkejä
lisämaterialeihin ja tietolähteisiin.

Lisäksi olemme poimineet
inspiroivia eteläpohjalaisten yrittäjien
kommentteja kasvusta, kehittämisestä
ja kestävyydestä.

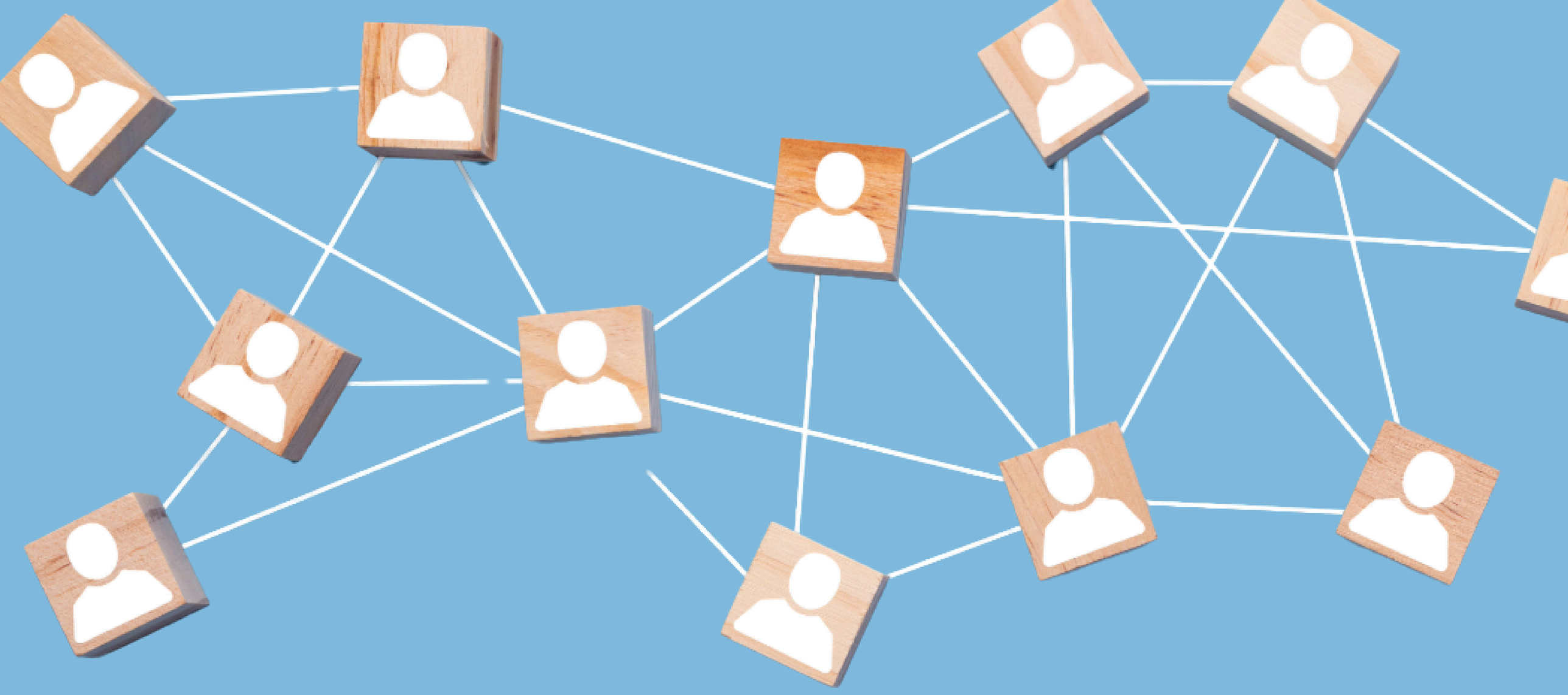

Tämä opas sekä työkalut on tuotettu osana EU:n osarahoittamaa Think Big! Kasvuyrittäjyyden edistäminen Etelä-Pohjanmaalla -hanketta.

Hankkeen toteuttajina toimivat Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Alavuden Kehitys Oy, Isokyrön Kehitys Oy sekä Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy.

Euroopan unionin osarahoittama

ETELÄ-POHJANMAAN liitto

SEAMK

Alavuden Kehitys Oy Yrityskehitys Fasadi

ISONKYRÖN KEHITYS

jpyp Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy

think BIG!

Think Big! Kasvuyrittäjyyden edistäminen Etelä-Pohjanmaalla -hankkeen tavoitteena on kehittää kasvuyrittäjyyden toimijoiden osaamista:

1) Kasvustrategioiden ymmärtämisestä ja liiketoimintamallien kehittämisestä
2) Vihreän kasvun malleista
3) Kestävän liiketoiminnan kehittämisestä digitalisaation avulla.

Hankkeen tavoitteena on löytää uusia **toimintamalleja ja työkaluja** erityisesti **vihreän kasvun ja kestävän liiketoiminnan kehittämiseen.**

Vihreän siirtymän myötä nousevat sidosryhmien tarpeet ja sääntely liittyen esimerkiksi hiilijalanjäljen laskentaan, vastuullisuusraportointiin tai kiertotalouden mukaiseen toimintaan. Tämä asettaa monet pk-yritykset täysin uuden äärelle ja pakottaa kehittämään kokonaan uusia taitoja ja prosesseja.

SEAMKin tutkimus

Mitä kasvu on?

Yrityksen kasvu tarkoittaa liiketoiminnan laajentumista, joka voi ilmetä esimerkiksi **liikevaihdon, asiakasmäärän, markkinaosuuden tai tuotantokapasiteetin lisääntymisenä**.

Kasvua voidaan **mitata** myös taloudellisilla tunnusluvuilla, kuten **voiton tai henkilöstömäärän kasvulla**.
Yrityksen kasvu voi olla orgaanista, eli omien resurssien ja toimintojen kautta tapahtuvaa, tai ulkoista, esimerkiksi yritysostojen tai yhteistyösopimusten kautta.

Kasvun tavoitteena on **vahvistaa yrityksen kilpailukykyä ja pitkän aikavälin elinkelpoisuutta**.

Eteläpohjalaisissa yrityksissä on kasvuhalua

SEAMKin vuonna 2022 julkaistun selvityksen mukaan yli puolet vastanneista yrityksistä haki joko kohtalaista tai voimakasta kasvua. Kasvua haetaan **kehittämällä uusia tuotteita ja palveluita sekä etsimällä uusia markkinoita.** Yli puolet tutkimukseen vastanneista oli myös kiinnostuneita tai erittäin kiinnostuneita kehittämään tai ottamaan käyttöön vihreitä innovaatioita.

"Vihreä siirtymä ei tuo mukanaan pelkästään haasteita ja vaatimuksia, vaan sen myötä yrityksille avautuu myös merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia. Liiketoiminnan kestävyyden kehittäminen edellyttää kuitenkin yrityksiltä kokonaan uudenlaista osaamista ja muita kehittämispanostuksia"

<u>SEAMKin tutkimus</u>

Mitä on vihreä kasvu?

Vihreä kasvu määritellään liiketoiminnan **kasvuksi, jossa otetaan huomioon ympäristönäkökohdat ja tartutaan vihreän siirtymän luomiin uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin.**

Vihreää kasvua on tutkittu laajemmasti esimerkiksi SEAMKin toteuttamassa GreenGrow-hankkeessa.

“Ympäristövaatimukset ovat tiukentumassa vuosi vuodelta, ja päämiesten raportointivelvollisuudet valuvat myös alihankkijoille, joten vastuullisuusasioissa on hyvä olla edelläkävijä."

-Mikko Lehtinen, Linoc

Lue Linocin kasvutarina

Yhteistyö yritysten, korkeakoulujen ja kehittämisyhtiöiden kanssa on erityisen tärkeää, jotta kasvupotentiaali saadaan hyödynnettyä maakunnassa ja **uudet tutkimustulokset yritysten käyttöön**.

Tämä edellyttää myös **uutta osaamista** sekä yrityksiltä että yrityksiä tukevilta kehittämisorganisaatioilta.

" Meillä vastuullisuutta ei tehdä kannattavuuden takia, vaan se on hyvän esimerkin osoittamista niin muille yrittäjille kuin myös henkilökunnalle ja asiakkaille."

-Kirsti ja Jyri Karppinen, Lankava

Lue Lankavan kasvutarina

Yhdessä suunniteltuja ja testattuja työkaluja yrityksille

Seuraavilla sivuilla esittelemme Think Big! työkalut kasvuun ja vihreään siirtymään.

Työkalut ovat syntyneet yhteistyössä SEAMKin ja aluekehitysorganisaatioiden kanssa ja niiden toimivuutta on testattu yritysten kanssa.

Työkalujen suunnittelussa on hyödynnetty kansainvälisesti tunnettuja kehitystyökaluja, joita on muokattu yhteiskehittämisen avulla niin, että ne soveltuvat paremmin sekä käyttötarkoitukseen että Etelä-Pohjanmaan erityispiirteisiin.

SEAMKin ja aluekehitysorganisaatioiden työpajojen jälkeen työkalujen testaamista pilotoitiin yritysten kanssa. Työkaluihin tehtiin tämän jälkeen pieniä viilauksia ja nyt ne ovat valmiita kovaan käyttöön!

Linkki työkaluihin
Lue lisää työkalujen yhteiskehittämisestä
Lue lisää työkalujen benchmarkkauksesta

Viisi työkalua eri tarpeisiin

Kestävän liiketoiminnan kasvukortit
Kiertotalouden liiketoimintamallien ideointiin

KestävyysSWOT
Kestävyysriskien ja -mahdollisuuksien selvittämiseen

Kestävyys-taulu
Tuotteen tai palvelun osa-alueiden kestävyys-tarkasteluun

Markkinointi-kyvykkyys
Markkinointi-strategian laatimiseen

Kasvupolku
Kasvustrategian luomiseen

Digitaalisten työkalujen käyttö

Suurin osa työkaluistamme on tehty ThingLink-ohjelmalla. ThingLink-ohjelma mahdollistaa interaktiivisten ja visuaalisesti rikastettujen sisältöjen luomisen. Ohjelmassa yhdistetään kuvia, videoita, tekstejä ja linkkejä vuorovaikutteiseen esitykseen, joka tukee oppimista ja tiedon jakamista.

ThingLink-ohjelmassa navigointi on helppoa: klikkaamalla interaktiivisia elementtejä saadaan sisällöt esille. Vuorovaikutteiset opasteet ohjaavat käyttäjää eteenpäin, tarjoten sujuvan käyttökokemuksen.

Digitaalisten työkalujen käyttö

Työkalut toimivat sekä tietokoneella että kännykällä käytettynä.

Napauttamalla kuvaan lisättyjä ikoneja, avautuu tietoruutu, joka sisältää lisätietoa, ohjeita, kysymyksiä tai linkkejä.

Nuolta napauttamalla pääsee siirtymään työkalun vaiheesta toiseen.

" Erityisesti koronan aikana yrityksen hallitus oli suurena tukena. Uskalsi tehdä rohkeita päätöksiä, joita ei olisi itsekseen huomannut tehdä. Tämä on ollut yksi suuri syy meidän kasvuumme"

-Sami Isohella, Maiseri

Lue Maiserin kasvutarina

Kasvupolku

Mitä? Työkalu, joka tukee yrityksiä kasvun eri vaiheissa. Opastaa käyttäjää **rakentamaan vaiheittain yrityksen kasvustrategian**. Auttaa yrityksiä tunnistamaan ja kehittämään kasvun kannalta tärkeitä osa-alueita. Kasvupolulla luodaan konkreettinen suunnitelma, tavoitteet ja aikataulu valitun kasvustrategian toteuttamiseksi.

Kenelle? Sopii käytettäväksi jo toiminnassa oleville kasvuhakuisille yrityksille toimialasta riippumatta. **Soveltuu hyvin pk-yrityksille, jotka miettivät, miten kehittää liiketoimintaansa.**

Miten? Voit tehdä strategian suunnittelua yhdessä esimerkiksi yrityksen johtoryhmän kanssa. Käy läpi Kasvupolun eri vaiheita omissa työpajoissa siten, että kasvustrategiat käsitellään omassa työpajassa ja kasvukyvykkyydet omassaan. Näin ideoille annetaan tilaa ja aikaa kehittyä.

Suora linkki työkaluun

Direct link to english tool

Kasvupolku

Kasvupolun ensimmäisessä osiossa käydään läpi erilaisia kasvustrategioita ja toisessa osassa keskitytään yrityksen erilaisten kyvykkyyksiin. Polkua seuraamalla **rakennetaan yrityksen vahvuuksiin perustuva kasvustrategia.**

Linkki työkalua esittelevään videoon

Lue lisää työkalusta

"Meillä on kilpailijoita, mutta olemme luoneet markkinaa, jossa meidän ratkaisumme on ainoa oikea vaihtoehto"

-Jarl Matti Anttila, Jakamo

Lue Jakamon kasvutarina

KestävyysSWOT

Mitä? Auttaa yrityksiä **arvioimaan strategioitaan ja tunnistamaan ympäristöhaasteiden myötä nousevia liiketoimintamahdollisuuksia ja riskejä**. Herättelee pohtimaan, miten ympäristöhaasteet yhdessä erilaisten trendien kanssa voivat vaikuttaa yrityksen toimintaan ja myös kannustaa ideoimaan, miten moninaisiin haasteisiin voitaisiin vastata.

Kenelle? Työkalu sopii työskentelyalustaksi **sekä liiketoimintaa aloittavalle yritykselle, että sen kehittämistä suunnittelevalle.**

Miten? Tarkastellaan pinnalla olevia megatrendejä ja ympäristöhaasteita. Työkalun ohjaamana **pohditaan oman yrityksen vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet sekä uhat ja tehdään näistä toimintasuunnitelma.** Työkalua voidaan käyttää itsenäisesti, yrityksen avainhenkilöiden tai aluekehittäjän kanssa.

Suora linkki työkaluun

Linkki tulostettavaan työskentelypohjaan

KestävyysSWOT

KestävyysSWOT auttaa tunnistamaan megatrendeihin ja kestävyyshaasteisiin liittyviä riskejä. Samalla sen avulla voidaan löytää uusia, kestäviä liiketoimintamahdollisuuksia tulevaisuutta varten.

Linkki työkalua esittelevään videoon

Lue lisää työkalusta

“Yrityksen historian isoin kauppa oli toteutumassa, mutta ennen sopimuksen allekirjoitusta pyydettiin minua täyttämään asiakkaan vastuullisuusraportti. Ilman hyvää pohjatyötä vastuullisuudesta, olisi kauppa varmasti mennyt sivusuun, koska aikataulu toimitukselle oli tiukka ja dokumentaatio oli saatava nopeasti valmiiksi”
Annika Puro-aho, Hopeapuro

Lue Hopeapuron kasvutarina

Kestävyystaulu

Mitä? Tarjoaa kokonaisvaltaisen lähestymistavan **kestävämmän liiketoiminnan suunnitteluun**. Työkalu auttaa yritystä kehittämään ideasta toimiva ja kestävä tuote tai palvelu tai kokonaan uusi liiketoimintamalli. Soveltuu jatkokehittämiseen esimerkiksi KestävyysSWOT tai Kasvupolku työkalujen käytön jälkeen.

Kenelle? Olemassa olevalle yritykselle, joka haluaa kehittää uusia kestäviä tuotteita tai palveluja. Työkalua voi myös hyödyntää olemassa olevan yritystoiminnan kohdalla ympäristökestävyyden edistämiseen.

Miten? Työkalun opastamana **kartoitetaan liiketoimintaan tai tuotteeseen liittyvät osa-alueet** kuten asiakkaat, jakelutiet, kustannusrakenne ja elinkaari kestävyyden näkökulmasta. Työskentely auttaa tunnistamaan ne alueet, joissa on mahdollista parantaa kestävyyttä ja innovoida uusia kestäviä toimenpiteitä.

Suora linkki työkaluun

Linkki tulostettavaan työskentelypohjaan

Kestävyystaulu

Kestävyystaulu kokoaa liiketoiminnan, tuotteen tai palvelun kestävyyteen liittyvät näkökulmat yhteen. Työkalun avulla hahmotetaan, missä kohdin toimintaa on vielä tarpeita uudistaa ja kehittää ratkaisuja tukemaan entistä paremmin kestävää kasvua.

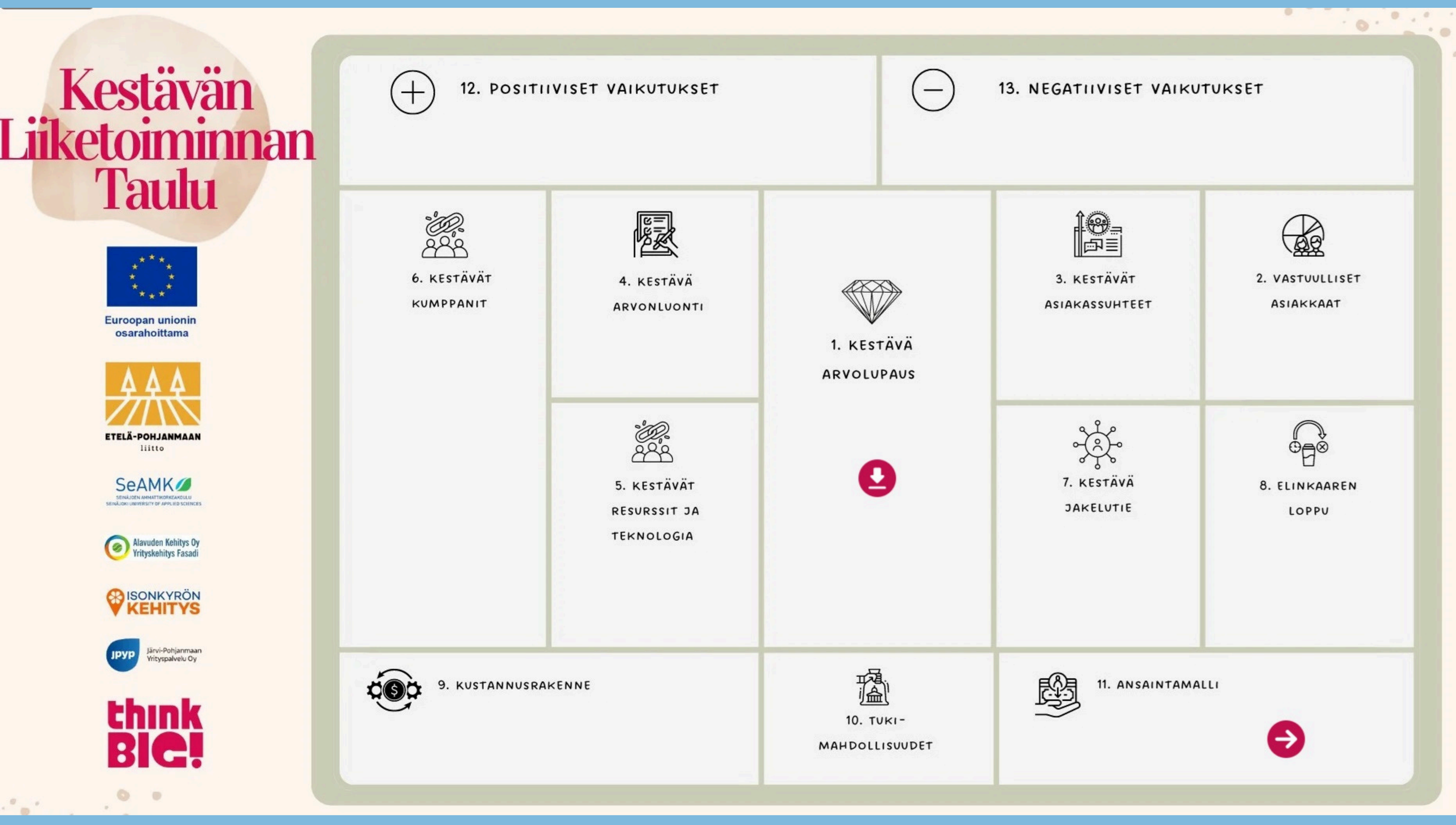

Linkki työkalua esittelevään videoon

Lue lisää työkalusta

" We like to involve our customers in R&D because we want to ensure there’s a market for the product, not just create an engineer’s 'wet dream'."

-Michael Mansour, Vaski Group

Lue Vaski Groupin kasvutarina (in english)

Kestävän liiketoiminnan kasvukortit

Mitä? Tarjoaa yrityksille **innovatiivisia ja kestäviä tapoja kasvattaa liiketoimintaa.** Esittelee 19 konkreettista kiertotalouden liiketoimintamallia, joita yritykset voivat hyödyntää toiminnassaan.

Kenelle? Sopii kaikille yrityksille liiketoimintamallin ja liiketoiminnan kehittämiseen. Helppokäyttöinen ja ideoita herättävä työkalu kaikenkokoisille yrityksille, jotka haluavat omaksua kiertotalouden periaatteet ja parantaa kilpailukykyään kestävällä tavalla.

Miten? Voit käyttää kortteja, kun **haluat oppia kiertotalouden tarjoamista mahdollisuuksista ja suunnitella yrityksellesi uutta liiketoimintaa.** Jokaisessa kortissa on esitelty yksi kiertotalouden mukainen toimintatapa. Kortissa kuvataan liiketoimintamallin hyödyt sekä tarjotaan esimerkki yrityksestä, joka soveltaa kyseistä kiertotalouden mukaista toimintatapaa omassa toiminnassaan.

Suora linkki työkaluun

Linkki tulostettavaan työskentelypohjaan

Direct link to english tool

Kestävän liiketoiminnan kasvukortit

Jokaisessa kortissa esitellään kiertotalouteen liittyvä liiketoimintamalli, kerrotaan sen hyödyistä ja annetaan yritysesimerkki.

MODULAARISUUS

- Tuote suunnitellaan siten, että se koostuu useista itsenäisistä osista, jotka ovat korjattavissa ja korvattavissa.
- Esimerkkejä: Yrityksen myymään sohvaan voi ostaa uuden osan, kuten jalat tai päällysteen. Yrityksen tuote on suunniteltu siten, että kaikki sen osat voidaan vaihtaa uuteen.

HYÖDYT

Tuotteen elinkaaren pidentyminen
Lisämyyntimahdollisuudet (palvelut)
Vähentynyt materiaalien käyttö

Yritysesimerkki: Hakola Huonekalu Oy, Jurva

Huonekalutehdas Hakolan kaikissa kangassohvissa ja -nojatuoleissa on kokonaan irroitettava verhoilu. Irtopäällisiä valmistetaan myös mallistosta poistuneisiin tuotteisiin. Irtopäällisten lisäksi vaihdettavina osina on saatavilla myös jalkoja sekä selkätyynyjä.

Linkki työkalua esittelevään videoon

Lue lisää työkalusta

"Vastuullisen liiketoiminnan kasvukortit herättivät uusia ideoita ja auttoivat ymmärtämään, miten laajasti meillä on jo mietitty vastuullisuutta. Esimerkiksi vastuullisuusviestintää mietittäessä kortit ovat erinomainen apu"
-Annika Puro-aho, Hopeapuro

Lue Hopeapuron kasvutarina

“Isoja kuvia rakentamisessa tulee olemaan hiilijalanjälki, hiilen sidonta sekä rakentamisen kiertotalous. Kun jotain rakennetaan, pitää se pystyä purkamaan, siirtämään ja hyödyntämään muualla"

-Timo Nyyssölä, Alavus Modules

Lue Alavus Modulesin kasvutarina

Markkinointikyvykkyys

Mitä? Auttaa yrityksiä kehittämään pk-yrityksen markkinointia. Työkalu tarjoaa käytännönläheisiä **ohjeita markkinoinnin johtamiseen, asiakassuhteiden hallintaan ja brändiosaamiseen.** Mukaan työkalun pohdintoihin on otettu myös vihreän siirtymän ja kestävyyden näkökulmia.

Kenelle? Keskeinen työkalu **kaikille yrityksille** markkinoinnin kehittämiseen koosta ja toimialasta riippumatta.

Miten? Voidaan käyttää isommissa yrityksissä työpajatyyppisesti. Pienemmissä yrityksissä sopii käytettäväksi myös itseopiskelumateriaaliksi. Voidaan työstää pienemmissä osioissa. Jokaiseen teemaan olisi hyvä varata noin 2 tuntia aikaa. **Työkalu tarjoaa tietoa markkinoinnin eri osa-alueista** ja pohdintakysymykset ohjaavat työskentelyä.

Suora linkki työkaluun

Linkki tulostettavaan työskentelypohjaan

Linkki fasilitaattorin esittelypohjaan

Markkinointikyvykkyys

Markkinointikyvykkyys-työkalu tukee yrityksen markkinointitoimien suunnittelua ja käytännön toteutusta. Työskentely auttaa rakentamaan johdonmukaisen markkinointistrategian sekä kehittämään konkreettisia toimenpiteitä, jotka vahvistavat yrityksen markkinointivalmiuksia.

TEEMAT

1

2

3

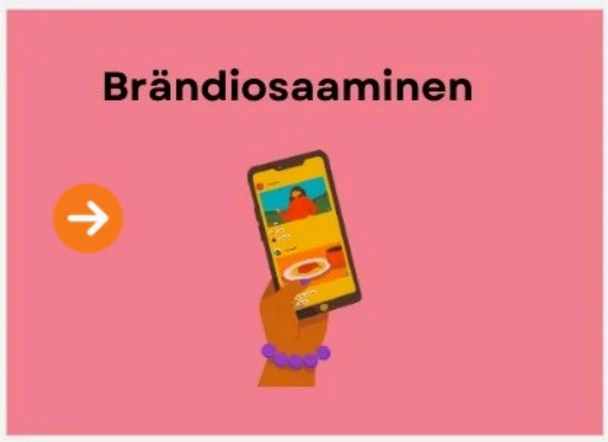

Laatikoiden nuolista pääset siirtymään kunkin osion työskentelyyn. Aloita työskentely haluamastasi osiosta.

Linkki työkalua esittelevään videoon

Lue lisää työkalusta

"Markkinointiosaamisella on vaikuttava merkitys yrityksen kasvuun"
SEAMKin tutkimus

“Jatkuvan kasvun yrityksien kasvustrategioissa on kehitetty selvästi enemmän uusia liiketoimintamalleja kuin muissa yrityksissä "

-SEAMKin tutkimus

Lisätietoa kiertotaloudesta eteläpohjalaisille yrityksille tarjoaa Riihi-sivusto.

Riihestä löytyy eteläpohjalaisia esimerkkejä kiertotaloudesta sekä erilaisia työkaluja, koulutusmateriaaleja, oppaita ja selvityksiä kiertotaloudesta.

www.eepeeriihi.fi

Hyödyllisiä linkkejä ja lisätietoa

SEAMKin palvelut yrityksille

SEAMKin tuottamia muita työkaluja kestävän liiketoiminnan kehittämiseen

SEAMKin verkkolehden yrittäjyys ja kasvu teemaiset verkkoartikkelit

SEAMKin yrittäjyys ja kasvu aiheiset podcastit

SEAMKin tapahtumat

SEAMKin uutiskirje

Think Big! osatoteuttajien yhteystiedot

Alavuden Kehitys Oy

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy
(Alajärvi, Evijärvi, Lappajärvi, Soini ja Vimpeli)

Isonkyrön Kehitys Oy

Kiitos yhteistyöstä!

Think Big! Kasvuyrittäjyyden edistäminen Etelä-Pohjanmaalla -hankkeen projektitiimi haluaa kiittää lämpimästi kaikkia kehitystyöhön osallistuneita tahoja, organisaatioita sekä yrityksiä, jotka ovat antaneet panoksensa oppaassa esiteltyjen työkalujen yhteiskehittämiseen ja pilotointeihin. Teidän yhteistyönne ja asiantuntemuksenne ovat olleet korvaamattomia tämän projektin onnistumisessa!

